

PROTOCOLO: TRATAMENTO EDUCATIVO DO ALUMNADO CON TRASTORNO DO ESPECTRO DO AUTISMO (TEA)

Desde o punto de vista normativo cómpre ter en conta o establecido no **Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación**, e a Proposición non de lei aprobada polo Pleno do Parlamento de Galicia o 16 de setembro de 2015, mediante a cal “O Parlamento de Galicia insta á Xunta de Galicia a contribuír a mellorar a atención educativa que se presta no ensino galego ao alumnado con trastorno do espectro autista (TEA), a través da elaboración e difusión dun protocolo que axude ás comunidades educativas na aplicación das atencións e reforzos máis acaídos”

Tamén cabe mencionar o esforzo en materia de convivencia escolar impulsado polo Consello para a Convivencia Escolar da Comunidade Autónoma de Galicia, que, no marco **da Lei 4/2011, de 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa**, e do **Decreto 8/2015, de 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar**, está a traballar na elaboración de protocolos e orientacións que faciliten a atención da diversidade do alumnado, incluíndo o apoio condutual positivo, a prevención, detección precoz e abordaxe do acoso escolar e os tempos e espazos de lecer.

Nese contexto prodúcese a elaboración do Protocolo para o tratamento educativo do alumnado con trastorno do espectro do autismo, resultado dun traballo multidisciplinario - con participación de profesionais de ámbitos como a orientación educativa, os centros de educación especial e as entidades sen ánimo de lucro que traballan para mellorar a calidade de vida das persoas con TEA e das súas familia- que, unha vez máis, pon de manifesto a preocupación da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria para que todo o alumnado, neste caso o que presenta TEA, encontre na escola o espazo ideal para o seu desenvolvemento persoal e social.

DSM-V	sitúa o TEA	trastornos do neurodesenvolvemento
-------	-------------	------------------------------------

Características	Deficiencias persistentes na comunicación social e na interacción social en diversos contextos	
	Patróns restritivos e repetitivos de comportamento, intereses ou actividades	
	Os síntomas deben estar presentes nas primeiras fases do período de desenvolvemento, aínda que poden non manifestarse totalmente ata que a demanda social supera as capacidades limitadas ou estar enmascarados por estratexias aprendidas en fases posteriores	
	Os síntomas causan unha deterioración clinicamente significativa no social, laboral ou outras áreas importantes do funcionamento habitual.	
	Todas estas alteracións non se explican mellor polo trastorno do desenvolvemento intelectual ou polo retraso global do desenvolvemento.	
DIAGNÓSTICO		
FAMILIAR		
MESES	HABILIDADES TÍPICAS	SIGNOS DE ALERTA
9	- Segue coa mirada cando se lle sinala e nomea un obxecto familiar “mira o...”. - Reacciona ante estímulos sociais (sorriso da persoas de referencia, ton de voz, cancións, etc.). - Emite vocalizacións en resposta a estímulos das persoas adultas. - Déixase arrolar ou agarimar.	- Non mostra sorriso social. - Non emite vocalizacións en resposta a estímulos das persoas adultas. - Remisión a deixarse arrolar ou agarimar. - Actitude pasiva, non demanda atención das persoas adultas.
10-14	- Tenta obter un obxecto fóra do alcance, para o que chama a atención das persoas adultas, sinalando, verbalizando e establecendo contacto visual. - Balbucido. - Xesticulacións (sinalar, dicir adeus coa man de forma espontánea). - Participa en xogos interactivos (“toca as palmas”, “cinco lobiños”, etc.).	- Non balbucido. - Non sinala nin fai xestos. - Sinala un obxecto que está fóra do seu alcance, pero sen verbalizar e/ou sen establecer contacto ocular coas persoas adultas. - Non solicita mediante algún xesto ou a mirada que continúen realizando os xogos interactivos. - Pouco contacto visual. - Non recoñece o seu nome. - Non sinala para pedir. - Non mostra obxectos

15-18	- Establece contacto visual cando fala con alguén. - Estende os brazos cando o van coller no colo. - Mostra atención compartida (mira para o obxecto e para a persoa adulta co fin de manifestar o que desexa) - Responde de forma consistente cando chaman por el ou por ela ou cando chaman polo seu nome. - Responde a ordes sinxelas (“leva o cueiro ao lixo”). - Di “papá” e “mamá” con sentido. - Di outras palabras simples (auga, pan, etc.). - Sinala partes do seu corpo. - Di algunhas palabras con significado. - Inicia xogos de ficción con bonecos ou outros obxectos (pon o boneco para durmir ou lévao no coche, usa o teléfono coma se falase con alguén). - Responde cando a persoa adulta sinala un obxecto. - Sinala un obxecto, verbaliza e establece contacto visual alternativamente entre o obxecto e a persoa adulta coa intención de dirixir a atención desta cara ao obxecto. - Trae obxectos ás persoas adultas simplemente para mostrarllelos.	- Non di palabras sinxelas ou ten perda das primeiras palabras adquiridas. - Non sinala para pedir nin para manter atención compartida (entre o obxecto e a persoa adulta). - Mostra condutas estrañas: camiñar na punta dos pés, movementos repetitivos, poucos intereses ou apego inusual a un obxecto ou actividade. - Carreiras sen unha meta clara. - Resposta ausente ou atrasada á chamada polo seu nome, a pesar dunha audición normal.
19-24	- Utiliza frases unindo dúas palabras de forma espontánea (quero auga, está aí, etc.). - Imita algunha tarefa doméstica (varrer, limpar ou pasar a fregona). - Mostra interese por outros nenos e nenas.	- Uso de menos de 10 palabras. - Non di frases espontáneas de dúas palabras (ou se as di son ecolálicas -repeticións de palabras ou frases escoitadas previamente que ás veces non teñen ningún sentido-). - Non hai presenza de xogos de ficción. - Non mostra interese por partes de obxectos (rodas, botón...) - Queda fitando algún obxecto (ao tambor da lavadora, as aspas en movemento do ventilador...)

FAMILIA			ESCOLA
3 ANOS	1. Alteracións na comunicación:	- o Dificultades na comprensión da linguaxe (dificultades para realizar ordes de dúas accións. Exemplo: “leva os zapatos para o cuarto e apaga a luz”). - o Ausencia ou atraso da linguaxe non compensada por outras formas de comunicación (a mirada, xesto de sinalar, linguaxe corporal). - o Deficiente comunicación non verbal (pouco uso de xestos e expresións faciais para comunicarse). - o Referencia a si mesmo polo seu nome ou confusión co "ti" e co "el" ou “ela” máis alá de 3 anos. - o Fracaso no sorriso social para expresar pracer e responder ao sorriso das demais persoas. - o Uso pouco frecuente de linguaxe para a comunicación (utilización de palabras soas a pesar de que é capaz de falar con oracións).	- o Déficit no desenvolvemento da linguaxe, especialmente na comprensión. - o Escaso uso da linguaxe. - o Pobre resposta ao seu nome. - o Deficiente comunicación non verbal (por exemplo, non sinalar e ter dificultade para compartir un foco de atención coa mirada). - o Fracaso no sorriso social para compartir pracer e responder ao sorriso das demais persoas.
	2. Alteracións sociais	- o Imitación limitada ou ausente de accións (por exemplo, aplaudir) con xoguetes ou outros obxectos. - o Non lles mostra obxectos ás demais persoas. o Imitación reducida ou ausente das accións doutras persoas. - o Falta de interese e pouca iniciativa para achegarse a nenos e nenas da súa idade. o Preferencia por actividades solitarias. - o Escasa resposta ou dificultade para comprender emocións (alegría, tristura) das persoas adultas. - o Rexistamento de mostras de afecto iniciadas polo pai, pola nai ou polo persoal coidador, aínda que poden demandalas e iniciais eles ou elas noutro momento.	- o Imitación limitada (por exemplo, aplaudir) ou ausencia de accións con xoguetes ou con outros obxectos. - o Non amosarlles obxectos ás demais persoas. - o Falta de interese ou achegamentos estraños aos nenos e ás nenas da mesma idade. - o Escaso recoñecemento ou resposta á felicidade ou tristeza doutras persoas. - o Non realización de xogos de ficción, non representando, con obxectos ou sen eles, situacións, accións, episodios, etc. (por exemplo, non se une a outros nenos ou nenas en xogos de imaxinación compartidos). - o Estar “metido no seu propio mundo”.

		- o Non realización de xogos de ficción (por exemplo, facer coma se o vaso tivese auga e darllo a beber a unha persoa adulta ou a un boneco). - o Preferencia por actividades solitarias ou relacións estrañas con persoas adultas (excesiva intensidade ou mostras de indiferenza). - o Escaso gozo ou rexeitamento das situacións que lles gustan á maioría de nenos e nenas (por exemplo, as festas de aniversarios).	- o Fracaso á hora de iniciar xogos simples con outros nenos ou nenas, ou participar en xogos sociais sinxelos. - o Preferencia por actividades solitarias. - o Relacións estrañas con persoas adultas (que oscilan entre unha excesiva intensidade e unha sorprendente indiferenza).
	3. Alteracións nos intereses, nas actividades e nas condutas	- o Manifestacións sensoriais estrañas (procura de sensacións a través do movemento, rexeitamento a certas texturas) ou esaxeradas a certos estímulos. - o Manierismos motores (aleteos ou movementos coas mans ou co corpo) - o Resistencia aos cambios en situacións pouco estruturadas (tendencia a seguir o mesmo traxecto, a realizar as mesmas actividades coas mesmas persoas, etc.). - o Xogos repetitivos con xoguetes ou obxectos (aliñar obxectos, repetir sempre o mesmo xogo sen permitir ningunha variación por parte das demais persoas). - o Actividades repetitivas ou estereotipadas (abrindo e pechando portas).	- o Insistencia na igualdade e/ou resistencia aos cambios en situacións pouco estruturadas. - o Xogos repetitivos con xoguetes (por exemplo, aliñar obxectos, acender e apagar luces, etc.). - o Posible manifestación de hipo ou hipersensibilidade aos sons e ao tacto. - o Inusual resposta sensorial (visual, olfactiva, etc.). - o Manierismos motores. - o Morder, pegar, agredir a iguais. - o Oposición á persoa adulta.
4 ANOS	1. Non responder ao seu nome. Non ter como referencia á nai ou ao pai en lugares abertos e concorridos, mesmo marchar con calquera sen mostrar preocupación. 2. Non establecer un contacto visual adecuado. Parece non mostrar interese polo que lle din os outros nenos e nenas ou as súas invitacións ao xogo. 3. Non xogar cos xoguetes de forma apropiada. Excesivo interese en aliñar os xoguetes ou outros obxectos, obsesionarse cun obxecto ou xoguete concreto. Uso de obxectos peculiares (follas, paus, botellas, etc.) para o xogo e escasa atención aos xoguetes habituais para a súa idade. 4. Dificultades ao iniciar ou manter a interacción con iguais. Non sorrir de forma recíproca. Xogo solitario ou xogo paralelo no parque ou no recreo sen buscar a interacción cos nenos e coas nenas da súa idade.		

5 – 11 ANOS	1. <i>Alteracións na comunicación</i>	- o Presenza de comportamentos non verbais estraños (mira pouco á cara, o seu xesto é pouco expresivo habitualmente, ás veces expresa as súas emocións de forma desproporcionada, etc.). - o Linguaxe con algunhas características rechamantes (entoación peculiar, vocabulario rebuscado, reiteracións verbais, comprensión literal -non entende bromas ou frases con dobre sentido-, etc.). - o Dificultades para iniciar ou manter unha conversa, ou mantela de forma apropiada (vaise do tema, toma as cousas ao pé da letra, di cousas que non veñen a conto, etc.). - o Discursos repetitivos ou uso frecuente de frases estereotipadas (aprendidas). O contido do discurso está dominado por un exceso de información nos temas do seu propio interese. - o Falarlles a outras persoas en vez de compartir unha conversación recíproca. o Respostas inadecuadas a outros e outras. - o Interese inusual por algún tema especial, falando e buscando información sobre ese tema con moita frecuencia (por exemplos, os planetas, os números, os animais, os medios de transporte, etc.). - o Dificultades na comprensión das intencións das demais persoas (pode tomar as cousas literalmente e malinterpretar o sarcasmo ou a metáfora). - o Inusualmente, resposta negativa ás peticións das demais persoas.	- o Déficit no desenvolvemento da linguaxe, especialmente na comprensión. - o Desenvolvemento deficiente da linguaxe, que inclúe: mutismo, entoación rara ou impropia, ecolalia, vocabulario inusual á idade do alumnado ou grupo social. - o Uso limitado da linguaxe para comunicarse e tendencia a falar espontaneamente só ou soa sobre temas específicos do seu interese.
---------------------------	--	---	--

	2. <i>Alteracións nas interaccións sociais</i>	- o Mostrar intolerancia a que as persoas entren no seu espazo persoal. - o Escasa relación cos compañeiros e coas compañeiras. Hai falta de reciprocidade social, non se comparten intereses e goces de forma apropiada, a miúdo manifesta preferencia por estar só ou soa, dificultade para comprender os sentimentos noutras persoas, etc. - o Ausencia ou limitación das condutas de felicitación e/ou despedida. - o Conciencia reducida ou ausente de comportamentos socialmente esperados para a súa idade. - o Poucas habilidades para compartir xogo e ter en conta as ideas das demais persoas. - o Posibilidades de iniciar xogos, que adoitan ser de breve duración. A miúdo abandonan o xogo sen informar os seus compañeiros e compañeiras ou frústranse porque non comparten as súas normas. - o Dificultades para adaptar o seu estilo de comunicación ás situacións sociais, que pode ser demasiado formal ou inapropiadamente familiar. - o Goce limitado ou ausente en situacións que á maioría dos nenos e das nenas lles gustan. - o Reducido xogo imaxinativo flexible ou creativo, aínda que diferentes escenas vistas nos medios audiovisuais poden ser repetidas no xogo. - o Realización de comentarios sen ter en conta as sutilezas sociais ou xerarquías	- o Dificultades para unirse ao xogo dos outros nenos e nenas ou intentos pouco apropiados de xogar conxuntamente (pode manifestar agresividade e condutas disruptivas). - o Falta de cumprimento das normas da clase (criticar ao profesorado, non cooperar nas actividades da aula, limitada habilidade para apreciar as normas culturais, etc.). - o Confusión ou desagrado ante os estímulos sociais. - o Fracaso na relación normal con persoas adultas (demasiado intensa ou inexistente). - o Reaccións extremas ante a invasión do seu espazo persoal ou mental (resistencia intensa cando se fai presión con consignas distintas ao seu foco de interese).
--	---	--	---

	3. <i>Alteracións nos comportamentos e intereses</i>	- o Existencia de comportamentos ritualistas (por exemplo, querer facer algo sempre da mesma forma -aliñar obxectos, facer sempre o mesmo itinerario, etc.-). - o Existencia de movementos repetitivos estereotipados (aleteo de mans, balanceo do corpo estando de pé, xiros, chasqueo dos dedos, etc.). - o Existencia de xogo repetitivo e orientado a obxectos en lugar de a persoas. o Excesivamente centrado ou centrada en intereses inusuais. Rixidez nas expectativas (os demais nenos e nenas deben adherirse ás regras de xogo que impón). - o Insistencia excesiva nos horarios ou nas actividades preestabelecidas. - o Reaccións emocionais excesivas para as circunstancias. - o Fortes preferencias por manter rutinas familiares e o sentido da xustiza. - o Dificultades para adaptarse aos cambios, que a miúdo conducen á ansiedade ou outras formas de sufrimento. - o Hiper ou hiposensibilidade a diferentes estímulos (por exemplo, texturas, sons, cheiros), que poden incidir na aparición de condutas disruptivas, alimentación restrinxida ou evitación do contacto corpo a corpo.	- o Ausencia de flexibilidade e de xogo imaxinativo e cooperativo, aínda que poida crear certos escenarios imaxinarios copiados dos vídeos ou debuxos animados. - o Dificultade de organización en espazos pouco estruturados. - o Falta de habilidade para desenvolverse nos cambios ou situacións pouco estruturadas, incluso aquelas nas que os nenos e as nenas gozan (por exemplo, excursións do colexio, ausencia dun profesor ou profesora, etc.).
--	---	---	---

INTERVENCIÓN EDUCATIVA

ALUMNADO

- a) A súa colocación na aula preto das fontes de información (da persoa docente, do encerado, etc.), tratando de evitar posibles elementos de distracción (ruído nos corredores, luces escintilantes, zonas de paso para papeleira, etc.).
- b) A eliminación da hiperestimulación visual (excesos de debuxos, mapas, etc.), evitando que poida actuar como elemento de distracción. c) A atribución de significado a accións que non son intencionais para facelas funcionais (parar diante dun obxecto e miralo, mirar cara a algo, etc.).
- d) O uso dun horario individual onde figuren, de forma visual, a área ou materia e quen a imparte.
- e) O rexistro nunha axenda das tarefas que ten que facer e dos materiais que precisa, garantindo a coordinación do profesorado e da familia.
- f) O apoio visual permanente e coherente, que clarifique as explicacións.
- g) O uso de pautas comúns para todos os profesionais.
- h) O uso axeitado dos recursos tecnolóxicos (TIC), polo seu potencial para decodificar unha información, para estimular as distintas vías sensoriais e para motivar, todo o que facilita o procesamento cognitivo.
- i) O uso de explicacións adaptadas ao seu nivel de desenvolvemento e estratexias de encadeamento cara atrás (apoio total ao principio e ir retirando os apoios paulatinamente).
- l) O uso dun sistema de comunicación (PECS, Comunicación Total, etc.) no caso do alumnado que o estea a utilizar. Para isto é necesario a coordinación coa familia e cos servizos ou asociacións que lle estean prestando apoio ao alumnado.
- m) O desenvolvemento de habilidades motoras finas e grosas, utilizadas para o desenvolvemento de actividades funcionais apropiadas á súa idade.
- n) O desenvolvemento de habilidades de organización independente e outros comportamentos que son a base do éxito en aulas de educación ordinaria (por exemplo, realizar unha tarefa de forma independente, seguir instrucións grupais, pedir axuda, etc.).
- ñ) O reforzamento do bo desenvolvemento dos “puntos fortes” do alumnado con TEA, xa que fomentan a mellora da autoestima e a consideración por parte do profesorado e dos compañeiros e das compañeiras.
- o) Un currículo que potencie o desenvolvemento das funcións cognitivas, que lle permitirán acceder ao mundo social (comunicación social -adaptación da comunicación ao contexto e ás persoas, competencias lingüísticas semánticas e pragmáticas-, habilidades mentalistas -capacidade para “ler as mentes”-, habilidades sociais -imitación, iniciativas e resposta social a adultos e iguais-, xogo paralelo e interactivo con iguais, etc.), regulación emocional, xogo e imaxinación e flexibilidade e adaptación aos cambios.
- p) A vixilancia e atención que hai que prestar a posibles situacións de abusos, acoso, etc., xa sexa por informacións do propio centro xa por informacións facilitadas polas familias

PROFESORADO	Tanto o profesorado tutor coma o resto do equipo docente, debe partir dun bo coñecemento da realidade do alumno ou da alumna con TEA e das orientacións que figuran no seu informe psicopedagóxico para deseñar unha intervención educativa orientada á promoción das aprendizaxes necesarias para a comunicación, a interacción social e o desenvolvemento curricular. A xefatura do departamento de orientación, en colaboración co profesorado tutor e cos distintos axentes, debe velar pola realización dun seguimento permanente da intervención educativa. Pola súa parte, aínda sen ter a consideración de equipo docente, o EOE tamén forma parte do proceso de asesoramento ao profesorado que atende un alumno ou unha alumna, así como á súa familia.
AULA	a) A oferta dun ambiente moi estruturado, predicible e fixo, onde o neno ou a nena saiba en todo momento o que vai acontecer. b) As estratexias comunicativas que utiliza, os aspectos que se queren traballar e as axudas que precisa, tratando de potenciar ao máximo a autonomía persoal. c) A distribución do espazo en diferentes zonas, onde estea clara a actividade que se desenvolve en cada unha e os materiais que se utilizan. Se fose preciso, crearase un espazo libre de distraccións para realizar as tarefas. d) A axuda permanente de elementos visuais comprensibles, recomendándose o uso do mesmo sistema pictográfico en todos os ámbitos onde se desenvolve o neno ou nena. e) Que se proporcionen ou anticipen indicacións axeitadas e comprensibles do que vai acontecer. f) A promoción de valores de convivencia, comprensión e respecto polas diferenzas e colaboración no grupo/clase. g) A utilización de estratexias baseadas na aprendizaxe sen erro, motivadoras e que eviten a dependencia excesiva. h) A redución ou eliminación dos elementos de distracción, procurando un ambiente de traballo que facilite a concentración. i) A utilización dunha linguaxe clara, precisa (de poucas palabras) e sen uso de dobres sentidos, sentidos figurados ou ironías. As bromas deberán ser traballadas previamente. l) A promoción do traballo colaborativo (con grupos reducidos), dando consignas claras do que se vai traballar. m) A axuda permanente por parte do profesorado tutor na organización das tarefas que, de ser o caso, leve para a casa, así como na organización da axenda e dos materiais que precise para cada tarefa, sempre en colaboración coa familia. n) O uso de esquemas e mapas conceptuais como apoio ás explicacións, resaltando o relevante. ñ) A presentación das tarefas unha vez captada a atención do alumno ou da alumna. o) A utilización de estratexias de moldeamento por parte do profesorado, coidando o encadeamento das situacións ou propostas de aprendizaxe. p) A descomposición das actividades en pequenos ítems, con uso de apoios visuais que informen dos pasos que cómpre dar para realizar a tarefa.

	q) O uso de sinais acústicos e visuais para a estruturación dos tempos na aula (de traballo, de descanso, de lecer cando son pequenos ou pequenas, de asemblea, etc.). r) A atención aos problemas no procesamento sensorial, tanto por hipersensibilidade como por hiposensibilidade ou por dificultades na integración da información sensorial (auditiva, visual, vibro-táctil, vestibular, nocicepción -percepción da dor-, etc.). s) A garantía de que se comprenden as ordes e normas xerais da aula, o que, ás veces, require dirixirse explicitamente ao alumnado e adaptarse ao seu nivel de comprensión.
FAMILIAS	As familias han de estar informadas e formadas sobre a intervención e aos apoios que se lle prestan ao seu fillo ou filla (axudas puntuais, adaptacións curriculares, recursos de accesibilidade comunicativa, apoios en situacións non lectivas -recreos, comedor, transporte, etc.-), os programas para patios de recreo, as bolsas e axudas ás que ten dereito, e han de seguir as pautas acordadas cos profesionais da educación. A comunicación entre os profesionais e as familias permitirá a xeneralización das aprendizaxes e un maior equilibrio entre o que se espera do neno ou da nena en todos os contornos (familiar, social e educativo), asegurando oportunidades de aprendizaxe durante todo o día e en diferentes contextos.
MEDIDAS ORDINARIAS	
Orientacións para o proceso de escolarización	a) A escolarización debe realizarse, preferentemente, en centros ordinarios. Se o proceso se realiza a través dun ditame de escolarización, neste deben constar os recursos que necesita. b) A información e a formación a proporcionar ao profesorado sobre as características deste alumnado e sobre as estratexias educativas que deben usarse. c) A coordinación do equipo docente, sobre todo no que afecta á metodoloxía e á avaliación. d) A instalación de indicadores que faciliten a localización dos espazos e a orientación do alumnado. e) A presenza da atención deste alumnado no proxecto educativo e nos demais documentos de organización e funcionamento do centro. g) O traslado da información adecuada entre o profesorado e, de ser o caso, os centros que atenden a este alumnado, asegurando a continuidade do proceso. h) A estruturación e a organización dos distintos momentos (clases, recreos, comedor, entradas e saídas, transporte, etc.), procurando: Anticiparse, explicándolle o que terá que facer, quen estará, onde, canto vai durar... ✓ Organizar os recreos, combinando momentos para o xogo con outros compañeiros e compañeiras con outros momentos centrados nos seus intereses. ✓ Informar, previo consentimento familiar, a todo o persoal (do comedor, transporte, recreo, etc.) das súas características e necesidades. i) A conveniencia de contar con persoal de apoio nos momentos que o precise.

Orientacións para o currículo	a) Dar prioridade aos contidos que fan referencia aos aspectos comunicativos, xa sexan verbais ou non verbais, e ás competencias de tipo social. b) Promover aprendizaxes funcionais, encamiñadas a lograr a maior autonomía posible. c) Introducir, no caso do alumnado que non posúe comunicación oral, a aprendizaxe dun sistema aumentativo/alternativo de comunicación. d) Prestar especial atención aos seguintes campos de intervención: 1. Comunicación, 2. Socialización, 3. Funcións executivas, 4. Coherencia central, 5. Xogo e simbolización, 6. Habilidades motoras
AVALIACIÓN DO ALUMNO CON TEA	
A avaliación do alumnado con TEA terá un carácter continuo (inicial, procesual e sumativo ou final), ademais de formativo; é dicir, estenderase ao longo de todo o proceso de ensinoaprendizaxe e servirá de axuda para ir valorando aspectos como a suficiencia ou insuficiencia das axudas e apoios prestados, a idoneidade e funcionalidade dos recursos utilizados, así como outros aspectos que son susceptibles de axuste ou mellora (distribución de espazos, mobiliario, etc.). En definitiva, a avaliación debe servir para obter información acerca do desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe e, de ser o caso, como mellorar as actuacións profesionais da ensinanza ante as necesidades do alumnado. A avaliación da aprendizaxe dos alumnos e alumnas con TEA require de formas e instrumentos diferentes, que teñan en conta as súas dificultades de xeneralización das aprendizaxes, a súa baixa tolerancia á frustración, o desfase que pode darse en certas áreas ou materias, as súas dificultades na comprensión e a expresión oral e escrita.	

BIBLIOGRAFÍA:

- Junta de Andalucía (2010): Trastornos del Espectro Autista. Proceso asistencial integrado. Sevilla.
- Martínez Martín, M.A., Cuesta Gómez, J.L. et al. (2012): Todo sobre el autismo. Tarragona: Publicaciones Altaria.
- Recursos e banco de pictogramas do Centro Aragonés de Tecnoloxías para a Educación (CATEDU): <http://arasaac.org/>
- Rede Temática sobre Trastornos do Espectro Autista: <http://www.autismoenred.com/>